

Ryssland och krigen i Ukraina och Iran

Introduktion

De två artiklarna nedan handlar om kriget i Ukraina och hur Iran-kriget kan påverka utvecklingen av detsamma. Den första påvisar att Iran-kriget medfört att oljepriset höjts avsevärt, vilket borde gynna Ryssland. Den andra handlar om de framgångar som Ukraina haft på slagfältet i östra Ukraina under de senaste månaderna, bl a genom att återta flera hundra kvadratkilometer som varit ockuperade av Ryssland.

Båda artiklarna har kompletterats med korta inledningar som pekar på viktiga händelser som skett under de sista dagarna, i synnerhet de framgångsrika attacker som Ukraina genomfört mot viktiga ryska oljehamnar, vilket försvårar för ryssarna att dra nytta av de kraftigt höjda oljepriserna – om man inte kan leverera olja kan man ju heller inte få betalt.

/ *Martin F*

Iran-kriget ger Ryssland nytt syre

Stéphane Lauer, *Le Monde*, 23 mars 2026

Inledning: Iran-kriget har medfört flera nackdelar för Ukraina, bl a genom att man inte längre får tillgång till de viktiga Patriot-missilerna (för att bl a försvara sig mot ballistiska robotar) – de skickas nu uteslutande till Mellanöstern.

En annan konsekvens är att USA nu tillåter Ryssland att exportera fossila bränslen, vilket skulle kunna ge Ryssland stora exportinkomster, eftersom oljepriset har stigit mycket kraftigt sedan Iran-kriget startade. Innan kriget var priset på råolja av storleksordningen 40 dollar/fat, medan det i skrivande stund (26/3) är 107 dollar/fat för s k Brentolja (medan s k WTI-råolja – West Texas Intermediate – är uppe i c:a 93 dollar/fat). Det kan mycket väl även stiga ytterligare – vissa bedömare anser att det kan bli så högt som 200 dollar/fat – om man inte kan få stopp på kriget eller åtminstone öppna Hormuzsundet.

Om Ryssland kan exportera stora mängder olja och gas så skulle det medföra ett kraftigt ekonomiskt tillskott, vilket följande artikel visar. Men detta förutsätter att Ryssland verkligen kan leverera stora mängder fossila bränslen, vilket är tveksamt med tanke på de senaste händelserna – se inledningen till nästa artikel.

/ *Martin F*

Medan USA:s operation ”Epic Fury” mot regimen i Iran går in på sin fjärde vecka utan att någon tydlig lösning syns till blir sidoeffekterna bara fler. Med detta äventyr ville Donald Trump återställa USA:s strategiska trovärdighet och hålla tillbaka en regional upptrappning som föreföll hotfull. Paradoxalt nog är han nu på väg att bjuda Vladimir Putin på oväntat ekonomiskt och strategiskt andrum. Genom att konflikten i Mellanöstern fått oljepriset att skjuta i höjden och vänt Västs blickar i annan riktning har Ryssland fått syretillförsel för sitt utnöttningskrig i Ukraina.

För några dagar sedan kunde Rysslands president Vladimir Putin gotta sig åt detta inför cheferna för landets olje- och gasföretag. Han ironiserade över de ansträngningar européerna gjort i fyra år att vänja sig av vid rysk fossil energi och påminde om att billig energi är ett mäktigt politiskt lockbete. Budskapet var inte att ta miste på: stora principer urholkas lätt när elräkningen ökar drastiskt.

Detta inträffar i ett avgörande läge då den ryska ekonomin kraftigt försvagats. Väst sanktioner, det tak på oljepriset som G7-länderna beslutat om och att exportmöjligheterna krymper har börjat bli en

tung börda för Rysslands offentliga finanser. Tillväxten, som dopats artificiellt genom krigsekonomin, har börjat sloka samtidigt som budgetunderskottet bara ökat.

Försvagad västlig solidaritet

Kriget i Iran har vänt upp och ned på allt detta. På några dagar steg priset på olja till över 100 dollar fatet. Råoljan i Ural, som länge fått säljas till 50 dollar fatet, har också dragits med och nått nivåer som Moskva för bara några veckor sedan inte vågade hoppas på. Och varje höjning av oljepriset med 10 dollar fatet ger rysk ekonomi ytterligare cirka 0,7 procentenheter i ekonomisk tillväxt. Den federala budgeten börjar nu räkna med att nå jämvikt med ett pris på 59 dollar fatet. Oljeshocken är en skänk från ovan för Ryssland. Den gör det möjligt för Kreml att finansiera krigsinsatsens i Ukraina och temporärt minska trycken på de statliga bankerna. Vid mötet med cheferna inom energisektorn sade Putin att denna manna främst ska tjäna till att underhålla de stora statliga bankerna, göra det lättare för dem att absorbera den offentliga skulden och öka krediterna till försvarsindustrin.

Men den mest bitande ironin består antagligen i de korrigeringar som gjorts i Washington. En Trump-administration som plötsligt ställts inför uppflammande bensinpriser på hemmaplan när mellanårsvalet närmar sig har inte dragit sig för att revidera sin syn på sanktionerna. En tillfällig lättnad tillåter ryska oljelaster att säljas på marknaden, inklusive sådana som är kopplade till maritima nätverk med anknytning till Iran. Ett beslut som gör Moskva belåtet samtidigt som det försvagar västlig solidaritet. Tysklands förbundskansler Friedrich Merz betecknade beslutet som "ödesdigert och felaktigt". Under alla omständigheter understödjer det rysk propaganda om att Väst är uppenbart oförmöget till något konsekvent agerande och att finna sig i de uppoffringar stödet till Ukraina nödvändiggör.

Helt cyniskt erinrade Putin om att rysk gas fortfarande är billigare än den flytande gas som importeras från USA eller Gulfen och hade ett illa dolt erbjudande att komma med till europeiska företag: om de vill återgå till ett "långsiktigt och stabilt samarbete utan politiska sidoblickar" är Moskva fullt med på noterna.

För denna underminering har Vladimir Putin värdefulla tillgångar inom EU. Som Belgiens premiärminister Bart de Wever som i en intervju med tidningen *L'Echo* utmärkte sig med att föreslå en ny "deal" med Ryssland för att få tillgång till energi till överkomligt pris. Parallellt fortsätter Ungern att kräva återupptagande av ryske oljeleveranser. Reparation av oljeledningen Druzjba, som löper genom Ukraina och som skadats vid en bombning, har blivit Budapests motkrav för att ge grönt ljus för det lån på 90 miljarder euro som EU lovat Kiev och ett tjugonde sanktionspaket mot Ryssland.

Oljan är inte den enda delen av kriget mot Iran som Ryssland drar nytta av. Konflikten håller också på att tömma västliga lager av luftvärn, inte minst Patriot-batterierna som nu i omfattande skala satts in för att skydda Mellanöstern. Dvs just den sort som Ukraine lider brist på och som gör landet mer och mer sårbart för ryska attacker.

Men denna ljusning för ryskt vidkommande får ändå nyanseras. Om kriget i Mellanöstern lugnar sig kommer oljepriset att sjunka igen och på nytt försvaga Moskva. Dessutom befinner sig rysk oljeindustri i ett sorgligt skick på grund av bristen på västliga investeringar. De fördelar som kan skönjas just nu går mest åt till att täppa till aktuella luckor än några satsningar på framtiden. Exportkapaciteten via spökflottan är också begränsad och räcker knappast till att fylla igen de hål som uppstått genom all fossil energi som blockerats i Mellanöstern. Och framför allt göds en redan hög intern inflation av de höjda energipriserna. Den ryska centralbanken är fortsatt tvungen att hålla mycket höga räntenivåer, vilket bromsar investeringar och konsumtion.

Genom att ha ställt till med en regional kris i Mellanöstern har Washington indirekt bidragit till att lätta på trycket ekonomiskt och strategiskt kring Moskva. Det rör sig om en taktisk seger för Putin, antagligen tillfällig, men tillräcklig för att förlänga det krig i Ukraina som många hoppades skulle avstanna på grund av sanktionerna.

Medan Ryssland putsar på sommaroffensiven tar Ukrainas armé tillbaka terräng

Justine Brabant, *Mediapart*, 22 mars 2026

Inledning: Följande artikel är några dagar gammal. De ukrainska framgångarna har fortsatt på slagfältet samtidigt som man slagit till djupt inne i Ryssland mot militära mål som ledningsplatser och truppkoncentrationer, ammunitionslager och uppskjutningsramper för hypersoniska robotar (på Krym), liksom industrier med anknytningar till vapenproduktion, men även raffinaderier och olje/gas-hamnar, bl a i Finska viken (Ust-Luga/Laukaansuu, Björkö/Primorsk).¹

Oljehamnen i Ust-Luga brinner (25/3)

Martin F

Sedan början av februari har Ukraina återtagit flera hundra kvadratkilometer i oblasten Dnipropetrovsk och Zaporizjzja, tvingat Ryssland att omgruppera trupper och avsevärt försvårat förberedelserna av den förväntade stora sommaroffensiven.

Kriget mot Iran har officiellt pausat diskussionerna om en förhandlingsöverenskommelse mellan Ukraina och Ryssland. På ett år hade de hur som helst inte gett några konkreta resultat annat än intensifierade ryska attacker mot civila mål i Ukraina.

Kreml konstaterar faktum: man säger sig ha för avsikt att fortsätta kriget för målen är inte ”fullständigt uppnådda”. Ukrainas framtid avgörs således för ögonblicket på slagfältet och hänger på dess förmåga att fortsätta att göra motstånd mot ryssarnas planer.

Även om läget kan tycks mörkt för ukrainarna har de under de senaste veckorna ändå gett några mindre dåliga nyheter än vanligt. Enligt ukrainska uppgifter har landets försvarsstyrkor sedan

¹ Se [Ukraina till attack vid Finska viken – igen](#) (AB 26/3). För utförligare info om dessa attacker, se Jake Broe: [Massive fire at Russia's Baltic Sea Oil Terminal](#) (25/3) och [Russia is Screwed as 40% of Oil Exports Knocked Offline](#) (27/3)

början av februari återtagit cirka 400 kvadratkilometer genom en serie framgångsrika motattacker på vissa frontavsnitt.

Dessa taktiska framgångar kan svårligen omsättas i genombrott, men de har ändå, enligt flera bedömare, stört planeringen av den offensiv Ryssland planerat till våren och sommaren.

Multiplikatoreffekt

De ukrainska framstötarna har skett söder om staden Zaporizjzja och runt samhällena Orichiv och Huljajpole. Den sistnämnda, platsen där den berömde ukrainske anarkisten Nestor Machno (1888-1934) föddes och som kämpade mot såväl tsarens armé som Röda armén, har länge kontrollerats av den ryska armén.

I detta område, en gång täckt av fält med vete och råg men med byarna numera nästan helt utplånade av ryska bomber, har ukrainska styrkor på några veckor återtagit stora delar av det territorium ryssarna erövrat. Siffran 400 kvadratkilometer som anges av den ukrainska generalstaben går inte att verifiera på oberoende vis. Men militära bedömare och expertgrupper bekräftar att betydande framsteg gjorts.

Den 10 mars uppgav *Institute for the Study of War*, en konservativ tankesmedja i USA, att 279 kvadratkilometer återtagits i zonen – en siffra i underkant trodde man. ”För första gången sedan 2023 framgår det att Ryssland på en månad förlorat mer ukrainskt territorium än man vunnit”, sade den 3 mars Emil Kastehelmi, en av grundarna av den finländska analysgruppen *Black Bird*, som dagligen uppdaterar sina bedömningar av kriget i Ukraina.

Och dynamiken fortsätter. ”Motattackerna fortsätter och ger en multiplikatoreffekt”, säger Viktor Kevljuk, överse i reserven i Ukrainas armé och analytiker vid Centrum för försvarsstrategi, en tankesmedja baserad i Kyiv. Han försäkrar att enligt flera ukrainska befälhavare har armén ryckt fram ”10 till 12 kilometer” på en del håll vilket lett till ”att de ryska trupperna så gott som fullständigt drivits ut ur oblasten Dnipropetrovsk”, som de gick in i sommaren 2025.

I grannregionen Zaporizjzja ska de ryska attackerna, som gjort det möjligt för dem att långsamt knäpa åt sig södra och östra Ukraina, till stor del ha bromsats in eller rent av hejdat på sina ställen.

Starlink-effekten

De ukrainska militärerna har kunnat dra nytta av två saker: för det första förmånliga meteorologiska förhållanden. Under februari tvingade dimma och hårda vindar de ryska drönarna att hålla sig på marken vilket gav de ukrainska soldaterna möjlighet att avancera utan risk.

En annan lycklig omständighet: det trassel som uppstått i ryska kommunikationer på grund av att de avskurits från Starlink-terminalerna, förbindelsen med Internet. I början av februari deaktiverade företaget SpaceX, ägt av Elon Musk, alla de Starlink-terminaler som Ryssland obehörigt använde för att samordna sina operationer och styra sina missiler.

Ett tecken på den febrila verksamhet som detta ledde till bland ryska enheter: familjer till ukrainska krigsfångar har rapporterat om att fångvaktarna försökt tvinga fångarna att inregistrera nya terminaler i eget namn.

Men de ukrainska framryckningarna har inte några större utsikter till något större genombrott. Det verkar inte ens vara målet: flera befälhavare kända för sin frispråkighet, som Dmytro Filatov, har sagt att ukrainarnas mål var att få lite andrum och bättre kunna planera sitt försvar, inte att sätta igång stora manövrer som skulle kunna leda till stora förluster för manskapet.

”Det rör sig inte om någon stor motoffensiv, som alla väsnas lite väl mycket om”, sade han i början av mars som reaktion på den eufori som började breda ut sig på sociala medier i Ukraina.

”Det rör sig om klassiskt ’aktivt försvar’, taktiska motattacker: en mycket effektiv metod på lokal nivå men som inte går att utvidga utöver det”, sade Viktor Kevljuk till *Mediapart* den 18 mars. ”Det

fanns ingen realistisk möjlighet att göra det till en operationell framgång, dvs att tränga igenom den främsta försvarslinjen, tränga igenom operationellt eller hota viktiga ryska logistiska centra.”

På nuvarande stadium har den ukrainska armén helt enkelt inte resurser till det: man förfogar över ett begränsat antal soldater och otillräckligt med kapacitet för att attackera på djupet och skapa oreda på rysk sida.

Frist

Ukrainas framgångar har däremot antagligen gjort det möjligt att störa ryssarnas planering av sommaroffensiven. Kylan och grävädret på vintern, och sedan leran när snön smält förhindrar stora trupprörelser. I tre år har slutet av våren och sommaren varit den period som Moskva utnyttjat till större offensiver.

Det mesta tyder på att samma kommer att bli fallet i år. Men den ryska arméledningen måste nu stoppa den ukrainska framryckningen och stabilisera fronten i Zaporizjzja-regionen innan man kan sätta igång något.

Förutom territoriella vinster, en tydlig men otillräcklig indikator på styrkeförhållandena ute i terrängen, har Ukraina de senaste dagarna också intensifierat en annan kampanj: attacker med kort och medelstor räckvidd mot rysk logistik och militärmateriel, framför allt avskjutningsramper för missiler och artilleri. Det torde ”hindra Rysslands förmåga att låta artilleriet förbereda den planerade offensiven våren-sommaren 2026”, noterar *Institute for the Study of War*.

”De aktioner Ukraina utfört i februari och mars har avsevärt komplicerat och stört ryssarnas planer, tvingat dem att anpassa sig och lett till förseningar”, säger även Viktor Kevljuk. ”Men kriget fortsätter och fienden anpassar sig”, säger han utan några illusioner.

Ingen i Ukraina brister ut i segerrop. Landet är fortfarande ockuperat och bombat. På ministerierna tror man inte på något slut på kriget i år eller nästa år. Och de 200 000 som bebor de icke ockuperade delarna av oblasten Donetsk hör detonationerna närma sig för varje dag. Men kanske har de åtminstone fått några veckors frist.

Lästips

Artikelsamling: [Ryssland i början av 2026](#) (4/3)

Artikelsamling: [USA/Israels krig mot Iran](#) (17/3)

Michael Pröbsting: [Därför är USA:s krig mot Iran annorlunda](#) (25/3)